

WNIOSEK O NADANIE WYRÓŻNIENIA
„ZASŁUŻONY DLA ZIEMI SĘDZISZOWSKIEJ”

URZĄD MIEJSKI
W SĘDZISZOWIE MAŁOPOLSKIM
wpłynęło dn. 2024-12-23
l. dz. 26805 podpis B
dekretoвано dn. 2024-12-23
do p. Sewerak podpis P

1. DANE O KANDYDACIE

Nazwa: OCHOTNICZA STRAŻ POŻARNA W SĘDZISZOWIE MAŁOPOLSKIM

Data powstania: 1 grudnia 1874 r.

Miejscowość: Sędziszów Małopolski

2. OKREŚLENIE ZASŁUG UZASADNIAJĄCYCH PRYZNANIE TUTUŁU

Historia sędziszowskiej Ochotniczej Straży Pożarnej rozpoczyna się od pierwszego posiedzenia Zarządu, które odbyło się 1 grudnia 1874 r., wtedy to pod nazwą Straży Ogniowej zorganizowano strukturę tej jednostki, która miała dbać o bezpieczeństwo mieszkańców, warto pamiętać, że było to w okresie zaborów i 150 lat temu. Pierwszym Prezesem, wybrany na zebraniu założycielskim, został Ernest Walcher, a naczelnikiem Władysław Dygulski. Na kolejnych posiedzeniach Zarządu ustalono zasady zakupu sprzętu pożarniczego oraz sukna na mundury, postanowiono również o organizacji balu na cele straży. Już w pierwszym roku działalności Sędziszowska Straż ogniowa uczestniczyła w I Walnym Zjeździe Delegatów Ochotniczych Straży Pożarnych we Lwowie.

Niemal od początku funkcjonowania sędziszowskiej OSP ważnym aspektem działalności była aktywność kulturalna. W 1883 r. powstała orkiestra smyczkowa, przekształcona później w dętą, której założycielem był ks. Lechowski. Po jego przeniesieniu na inną placówkę duszpasterską, pieczę nad orkiestrą przejęła Ochotnicza Straż Pożarna. Orkiestra uświetniała wszelkie uroczystości narodowe i religijne. Była także zapraszana do okolicznych miejscowości. Z zapisków historycznych wiemy, że orkiestra ta uświetniała w 1925 r. uroczystości 50-lecia straży, ponadto wiadomo, że funkcjonowała jeszcze w latach 60. i 70. XX wieku.

W pierwszych latach działalności jednostka często wyjeżdżała do akcji ratowniczych, w 1877 r. strażacy uczestniczyli w działaniach w trakcie pożaru cukrowni hr. Artura Potockiego w Sędziszowie Małopolskim, w nocy z 4/5 grudnia 1887 r. w pożarze ratusza, w 1890 r. w ponownym pożarze ratusza i drewnianych spichlerzy na ul. Piekarskiej, ponadto przy pożarach w Sielcu i dworu w Iwierzycach, a 10 maja 1895 r. przy gaszeniu budynków gospodarskich w pobliżu synagogi. W 1912 r. jednostka aktywna była przy gaszeniu pożarów nie tylko w Sędziszowie, ale również w sąsiednich miejscowościach. Za brawurę okazaną w czasie pożaru w Ropczycach sędziszowska straż otrzymała pochwałę od hrabiego Michałowskiego.

Pierwsze działania ratownicze świadczą o determinacji i gotowości strażaków w obliczu licznych pożarów. Warto zaznaczyć, że w okresie tym jednostka dysponowała tylko 3 sikawkami i 7 beczkowozami.

Niezwykle bogata i pełna symboliki jest historia pierwszego sztandaru Ochotniczej Straży Pożarnej w Sędziszowie Małopolskim, zakupiono go i poświęcono w 1903 r., za prezesa Andrzeja Sapety. Uroczystość poświęcenia sztandaru miała ogromne znaczenie dla lokalnej społeczności, a w jej obrzędzie uczestniczyły jednostki z wielu okolicznych miejscowości.

Na sztandarze widnieje wizerunek Matki Boskiej Częstochowskiej oraz św. Floriana. Dzisiaj pierwszy sztandar, choć nadszarpnięty zębem czasu, otoczony czcią i szacunkiem, jako symbol odwagi, poświęcenia i służby, jest godnie przechowywany w gablocie OSP.

Na czas I Wojny Światowej Ochotnicza Straż Pożarna zmuszona była zawiesić działalność. Miasto uległo wtedy zniszczeniu, a w czasie dwukrotnych pożarów spłonęła połowa budynków.

Jednostka wznowiła działalność w 1922 r. Pierwsze walne zgromadzenie członków z inicjatywy druha Władysława Worka odbyło się 5 marca 1922 r., na którym podano wiadomość o zbiórce obywatelskiej na cele straży i przedstawiono stan inwentarza. W tym czasie powstało stowarzyszenie „Ojczyzna”, z którego w 1923 r. wyłonił się zespół teatralny „Reduta”. Dziesięć lat później członkowie „Reduty” założyli Chór Męski „Echo”. Pieczę nad teatrem i chórem objęła sędziszowska straż pożarna, która w 1924 r. przystąpiła do Związku Chórów i Teatrów Włościańskich.

Działalność jednostki w okresie międzywojennym była przykładem nie tylko odbudowy po wojnie, ale także rozwijania się i modernizacji struktur oraz poszerzania kompetencji strażaków.

Jubileusz 50-lecia działalności jednostka obchodziła 6 września 1925 r., jednym z elementów uroczystości było oddanie do użytku nowej remizy, która mieściła się w Rynku, z południowej strony Ratusza. Budynek ten był parterowy, został zbudowany w latach 1923-1925, niestety, mimo swojego historycznego znaczenia, został rozebrany w 1965 r.

Zaszczytem dla jednostki było przybycie wielu znamienitych gości, ówczesnych posłów i generałów, w tym Bolesława Chomicza prezesa Głównego Związku Straży Pożarnych RP. Bolesław Chomicz zginął w trakcie II Wojny Światowej, a 1996 r. ustanowiono Medal Honorowy Jego imieniem, jako jedno z prestiżowych odznaczeń przyznawanych przez Związek Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej. 25 lutego 2010 r. sędziszowska jednostka została odznaczona Medalem Honorowym im. Bolesława Chomicza, a rok później został on nadany Eugeniuszowi Alberskiemu, prezesowi OSP w latach 1998-2018.

Czas II Wojny Światowej to nie tylko historia związana z walką z pożarami, ale także historia bohaterskiego oporu i działalności w warunkach okupacji niemieckiej. W pierwszych dniach napaści hitlerowskiej na Polskę członkowie Jednostki brali udział w gaszeniu budynków i młyna w Dębicy, które padły ofiarą niemieckich bombardowań.

Po wkroczeniu wojsk niemieckich do Sędziszowa 8 września 1939 r., członkowie OSP zorganizowali straż pożarną celem ochrony mienia i ludzi. Podczas okupacji niemieckiej w skład Zarządu wchodził: Prezes Franciszek Suchowski, Naczelnik Mieczysław Idzik i Wacław Bielak pełniący funkcję skarbnika i sekretarza. W szeregach OSP działała organizacja podziemna, która pomagała Polakom przeznaczonym na przymusową pracę w Niemczech. Udało się uratować przed wywózką 38 osób.

Po wyzwoleniu, mimo braku dokładniejszych danych wynikających ze zniszczenia kroniki podczas wojny, działalność Jednostki opierała się na zrywach w pracy. Członkowie angażowali się w walkę o odbudowę kraju i organizowali się przy różnych okazjach, takich jak uroczystości państwowe czy też tradycyjne wydarzenia religijne.

Kolejne lata przyniosły rozwój jednostki, jednak brak jest szczegółowych danych z tego okresu w związku z przerwami w prowadzeniu zapisów. Wiadomo jednak, że na początku

XX wieku sędziszowska straż przyczyniła się do wzrostu świadomości narodowej i umocnienia więzi społecznych w mieście.

W 1959 r. z inicjatywy Stanisława Tyrańskiego i Henryka Zacha postanowiono w mieście o budowie remizy strażackiej. W tym celu 11 lipca 1960 r. powołano Społeczny Komitet Budowy, a następnie pomimo trudności i znacznych kosztów przystąpiono do prac związanych z przygotowaniem dokumentacji. Wieloletnia budowa remizy strażackiej to historia determinacji, współpracy społeczności lokalnej i nieustępliwości w dążeniu do wspólnego celu. W 1962 r. uzyskano pozwolenie na budowę i przystąpiono do budowy. W grudniu 1964 r. budowa remizy była zrealizowana do tego stopnia, że urządzono w nowym budynku zabawę sylwestrową, z której dochód przeznaczono na dalsze prace. W późniejszym czasie urządzano szereg zabaw i przedstawień z których dochód również przeznaczano na budowę. W 1965 r. z wielką ofiarnością i trudem Komitetu i społeczeństwa nowy budynek Domu Strażaka został oddany do użytku, działalność prowadzili w nim druhowie strażacy, teatr, chór i orkiestry dęta. W 1973 r. został on jednak przeznaczony na biura Urzędu Gminy, a samochód strażacki przekazany Zawodowej Straży Pożarnej w Ropczycach – decyzja ta spowodowała duże rozgoryczenie wśród braci strażackiej.

Okres reorganizacji administracji państwowej oraz przekazanie pomieszczeń na potrzeby biurowe dla nowo utworzonej Gminy Sędziszów Małopolski spowodowały zahamowanie aktywności strażackiej na kilkanaście lat. Dopiero na przełomie lat 90. XX wieku nastąpiła ponowna aktywizacja Jednostki, a członkowie podjęli wspólne wysiłki w celu wznowienia działalności.

Reaktywacja nastąpiła z inicjatywy kilku zaangażowanych osób przy wsparciu lokalnych władz i przedsiębiorstw. Burmistrz Wiesław Oleś, wiceburmistrz Stanisław Paśko, Prezes Zarządu Miejsko-Gminnego Eugeniusz Alberski oraz Prezes OSP Rzeszowskich Fabryk Mebli Jerzy Marć odegrali kluczową rolę w tym procesie.

Sąd Wojewódzki w Rzeszowie 9 marca 1992 r. nadał osobowość prawną jednostce, po jej uzyskaniu OSP mogła oficjalnie funkcjonować i działać jako samodzielny podmiot.

W tym czasie władze Gminy i Wytwórnia Filtrów w Sędziszowie Małopolskim wspólnie wyposażyły straż w niezbędny sprzęt. Pierwszym samochodem strażackim był STAR GBAM, który został później zastąpiony Jelczem 005 GBA. Kolejny pojazd to STAR 244 pozyskano od Wojska Polskiego. Dzięki temu sędziszowska straż mogła skutecznie interweniować w sytuacjach zagrożenia pożarem oraz innymi sytuacjami kryzysowymi, chroniąc społeczność lokalną.

22 marca 1995 r. Jednostka została włączona do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, co było potwierdzeniem spełnienia przez OSP wymagań i gotowości do działań ratowniczych na szczeblu krajowym.

Lata 1989-2010 okazały się czasem nowego początku dla Jednostki. Dzięki zaangażowaniu ówczesnych prezesów oraz władz Gminy Sędziszów Małopolski, odważnie przystąpiono do kolejnego etapu funkcjonowania, wchodząc z podniesioną głową w 135. rok działalności. Obchody Jubileuszu miały miejsce 29 maja 2011 r. Podczas uroczystości oficjalnie przekazano nowy samochód ratownictwa technicznego Fiat Ducato, co stanowiło istotny krok w rozwoju jednostki. Szczególnym i długo wyczekiwany momentem uroczystości było poświęcenie i nadanie Jednostce nowego sztandaru, który zastąpił sztandar z 1903 r. Jubileusz 135-lecia był refleksją nad przeszłością, ale także okazją do radości z osiągnięć i perspektyw na przyszłość, pełną wyzwań i możliwości.

Dziś jednostka OSP Sędziszów Małopolski, która 15 czerwca 2024 r. obchodziła 150-lecie działalności, należy do wyróżniających się w naszym powiecie. Bardzo dobrze wyposażona, posiadająca od 2019 r. fabrycznie nowy, zakupiony przez Gminę, średni samochód gaśniczy VOLVO z 6-osobową zespoloną kabiną i zbiornikiem wody 3000 l, wcześniej wspomniany Fiat Ducato ze zmienionym przeznaczeniem na pojazd do zwalczania powodzi i podtopień, kwatermistrzowski samochód ciężarowy STAR 200, agregat prądotwórczy dużej mocy, urządzenie hydrauliczne firmy WEBER, sprzęt ratownictwa medycznego, detektor wielogazowy, kamerę termowizyjną, pompy szlamowe, piły do cięcia drewna, stali i betonu, prądownice i węże. Obecnie jednostce prezesuje druh Grzegorz Wrona, który posiada do dyspozycji 30 wykwalifikowanych strażaków ochotników. W skali roku są oni dysponowani do ponad 100 akcji ratowniczo-gaśniczych, angażują się również w wydarzenia patriotyczne, kulturalne i religijne, są zgraną drużyną, gotową służyć społeczeństwu w każdej sytuacji w myśli strażackiego hasła BOGU NA CHWAŁĘ – LUDZIOM NA POŻYTEK.

3. INFORMACJE O WNIOSKODAWCY

Burmistrz Sędziszowa Małopolskiego – Bogusław Kmieć

4. PODPIS WNIOSKODAWCY

BURMISTRZ
SĘDZISZÓW MAŁOPOLSKIEGO
mgr Bogusław Kmieć

Sędziszów Małopolski 2024-12-23